

1. Deniz kıyısında yaşayan insan tanımını Araplar yapmıştır. Bunun dışında Türkleri şu şekilde tanımlamışlardır.

Ziya Gökalp	Nizam sahibi, töreli
W. Barthold	Kanunlu, düzenli
Kaşgarlı Mahmut	Olgunluk çağı
Wambery	Türeyen, çoğalan
İranlılar	Güzel insan
Çinliler	Miğfer

Cevap - E

2. Oğuz Kağan Destanı MÖ 209-174 tarihleri arasında hükümdarlık yapan Hun Hükümdarı Mete Han'ın hayatını anlatmaktadır. Bozkurt ve Ergenekon destanları Kök Türklerle, Alp Er Tunga Destanı İskitlere, Türeyiş Destanı Uygurlara aittir.

Cevap - B

3. Uygurlar, Çin ile siyasi, ticari ve kültürel iş birliği içinde bulunmuştur. Çin'in etkisiyle benimsedikleri Manihaizm inancıyla kültürel hayatları değişmiştir. Uygurlar, Asya Hunları ve Kök Türklerle farklı zamanlarda yaşadıkları için bir ilişkiye girmemişlerdir.

Cevap - A

4. Türkler arasında göçebe yaşamın etkisiyle töre sözlü olarak gelişmiştir. Uygurlar yerleşik yaşamın etkisi ile töreyi yazılı hâle getiren devlettir. Uygurlar, Çin ile yaptıkları ticareti yazılı olarak hukuki vesikalara yazmışlardır.

Cevap - A

5. Orta Asya toplumlarında toprağa dayalı olmayan göçebe yaşam şeklinin benimsenmesi köleci anlayışın ortaya çıkmamasında etkili olmuştur. Toprağa dayalı olmayan sistemlerde kölecilik anlayışı görülmez.

Cevap - A

6. Uygurlar, Soğd alfabesini geliştirerek Uygur alfabesini oluşturmuşlardır. Soğd alfabesi Hint Avrupa dil ailesine bağlı İran kökenli bir alfabedir.

Cevap - A

7. Türgiş Hükümdarı Baga Tarkan Türklerde kendi adına para bastıran ilk Türk hükümdarı olmuştur.

Cevap - A

8. Kıpçakların Ruslarla yaptığı mücadele Rusların ünlü destanı İgor'a konu olmuştur. Nibelungen Destanı Atilla'nın Avrupa'daki kahramanlıklarını konu almıştır. Şinto Japon, Ramayana Mahabbarata Hint millî destanıdır.

Cevap - A

9. Orta Asya Türk devletlerinde toplum;

- oğuş (aile),
- urug (sülale),
- bod (boy, sülale birliği),
- budun (millet),
- il (devlet)

şeklinde yapılanmıştır.

Soruda budun ve bod yer değiştirirse hiyerarşik sıralama doğru yapılmış olur.

Cevap - B

10. Orta Asya Türk devletlerinde ilk defa yazıyı kullanan devlet Kök Türklerdir. Kök Türklerden önce yazı kullanılmamıştır. Kök Türkler ve Uygurlar kendilerine özgü alfabeler yapmışlardır.

Cevap - C

11. Orta Asya Türklerinde uygulanan ikili (federatif) yönetimin olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Olumlu yönü; devletin yönetimi kolaylaşır, sınırlar hızla genişler. Olumsuz yönü ise doğuda bir kargaşa çıkarsa batı ayrılabilir. Devlet parçalanabilir.

Cevap - D

12. Kürşat'ın "39 Atlı" ile birlikte Çin sarayında esir olan Urka Tigin'i kurtarmak için Çin'e karşı verdiği bağımsızlık mücadelesi *Orhun Kitabelerinde* destansı bir dille anlatılır. Bu olay Türklerin bağımsızlık duygusunu güçlendirmiştir.

Cevap - D

13. Tuna Bulgarları, Rusların etkisi altında kalarak Boris Han Dönemi'nden itibaren "Çar" unvanını kullanmışlardır.

Cevap - C

14. Orta Asya Türk devletleri devlet işlerini Kurultay, Toy, Keniş meclislerinin dışında farklı meclislerde de görmüşlerdir. Bu meclisler Avrupa Hunlarında Seçkinler, Tabgaç Devleti'nde Nazırlar, Hazarlarda İhtiyarlar Peçeneklerde Komenton, Tuna Bulgarlarında Millet Meclisi olarak adlandırılmıştır.

Cevap - E

15. Anav: Orta Asya'nın en eski kültürüdür.
Kelteminar: Yerleşik yaşam izlerinin ilk görüldüğü kültürdür.

Afanesyova: Türklerin en eski kültürüdür.

Andronova: Bakır, tunç ve altın madeninin kullanıldığı kültürdür.

Karasuk: İlk demir işlemeciliğinin yapıldığı kültürdür. Dört tekerli arabalar kullanılmıştır.

Tagar: Günümüze en yakın en gelişmiş kültürdür.

Cevap - A

16. Baskı teknolojisini yani matbaayı Türklerde ilk defa Uygurlar kullanmışlardır. Diğer unsurlarda Uygurlarla Kök Türkler ortaktır.

Cevap - B

17. Anav, Orta Asya'nın en eski kültürü, Afanesyova da Türklerin en eski kültürüdür. Türkler bu kültür bölgesinde Orta Asya uygarlığının temelini oluşturmuşlardır. Bu kültür bölgesinde bakırdan eşyalara rastlanmıştır.

Cevap - D

18. Türkler askerî yönden farklı toplumlardan etkilenmemiş, Çinlileri, Almanları, Rusları bu alanda etkilemiştir. Diğer gelişmeler göçlerin sonuçlarıdır.

Cevap - E

19. İpek ve Kürk Yolu Türklerin yaygın olarak kullandığı ticaret yollarıdır. Özellikle Kürk Yolu Hazar ve Bulgar ülkelerini birbirine bağlamaktaydı. Baharat Yolu Orta Asya'dan geçmemektedir. Türkler İslamiyet sonrası dönemde 1917 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı almasıyla bu yola egemen olmuşlardır.

Cevap - D

20. Özellikleri verilen devlet; MÖ VII ve III. yüzyıllar arasında Kafkaslar, İran, Anadolu coğrafyasında yaşayan İskitlerdir. İskitlerin Büyük İskender ile yaptıkları savaşlar Şu Pers ile yaptıkları savaşlar Alper Tunga Destanı'na konu olmuştur.

Cevap - B

21. Akhunlar, Avrupa'da değildir. Asya'da bugünkü Afganistan'da kurulmuşlardır.

Asya	Avrupa
Asya Hun	Avrupa Hun
Türgişler	Avarlar
Kök Türk	Macarlar
Uygur	Bulgarlar
Kırgız	Kıpçaklar
Hazar	Oğuzlar, Peçenekler
Sabarlar	
Kimekler	
Tabgaçlar	
Başkurtlar	

Cevap - E

22. Kavimler Göçü sonucu İlk Çağ bitmiş, Orta Çağ başlamıştır.

Cevap - B

23. Kazakistan'ın Almatı şehrindeki Esik Kurganı'ndan çıkarılmıştır. Bir dönem İstanbul Arkeoloji Müzesinde sergilenen bu elbise bugün Kazakistan'da sergilenmektedir. Bu eser Hun sanatının ince çizgilerini taşımaktadır.

Cevap - E

24. "Tanrının Kırbacı Etsel, Etele, Aras, Cesur Kavimlerin Efendisi, Babacık" diye anılan Avrupa Hun Hükümdarı Attila'dır.

Cevap - A